

Департамент освіти і науки
Сумської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Факультет підвищення кваліфікації та перепідготовки

Кафедра психології

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

ОК 16. ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА (СТАЖУВАННЯ)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 Психологія

Освітньо-професійна програма: «Практична психологія»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти: магістр

Освітня кваліфікація: магістр психології; практичний психолог

Форма навчання: денна/заочна

Затверджено на засіданні
кафедри психології
Протокол № 21 від 14.06.2024 р.

Завідувач кафедри

Алла ВОЗНЮК

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Статус освітнього компоненту	Обов'язкова компонента освітньої програми
Загальна кількість кредитів ECTS	4 кредити
Кількість годин	Загальний обсяг годин – 120 годин.
Вид підсумкового контролю	Диференційований залік
Мова викладання	Українська
Кафедра що забезпечує викладання	Кафедра психології
Розробник освітнього компоненту	Вознюк Алла Вікторівна, доктор психологічних наук, професор, завідувача кафедри психології.
Інформація про консультації	Очна/ Он-лайн (за потреби)

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Метою освітнього компоненту є удосконалення засвоєних професійних компетентностей (загальних та спеціальних) та практичних навичок (програмних результатів), які відображають здатність здобувачів вищої освіти реалізувати себе як психологів-практиків у різних напрямках професійної діяльності (психологічний підтримка, допомога та супровід, просвітницько-профілактична робота, психологічна діагностика, психологічне консультування, психокорекція, психологічна реабілітація, основи психотерапії, розробка і проведення психологічних тренінгів й корекційно-розвивальних програм).

Основні завдання освітнього компоненту:

1. Удосконалення засвоєних професійних компетентностей (загальних та спеціальних), які впливатимуть на якість виконання професійних обов'язків майбутніх психологів в різних галузях психологічної практики.
2. Удосконалення засвоєних практичних навичок (програмних результатів), які відображають здатність здобувачів вищої освіти реалізувати себе як психологів-практиків у різних напрямках професійної діяльності.
3. Визначення ступеню готовності здобувачів вищої освіти реалізовувати соціальні навички (soft skills) для налагодження конструктивної співпраці з оточуючими, об'єктивної самооцінки професійних досягнень й готовності до професійного самовдосконалення.

3. ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Інтегральна компетентність – здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні компетентності (СК):

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики.

СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та/або практичної значущості.

СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

СК11. Здатність застосовувати сучасні науково-обґрунтовані теорії, підходи, технології визначення психологічних умов розвитку/ формування/ попередження/подолання психологічних проблем різної категорії громадян відповідно до запиту, враховуючи вікові, психофізіологічні, особистісні особливості, психоемоційні стани.

СК12. Здатність використовувати сучасні форми та методи (вправи, техніки, методики, онлайн інструменти) в контексті діагностичного, консультативного, корекційного, реабілітаційного, психотерапевтичного, просвітницько-профілактичного напрямів професійної діяльності.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПР12. Вміти застосовувати сучасні науково-обґрунтовані теорії, підходи, технології визначення психологічних умов розвитку/формування/попередження/подолання психологічних проблем різної категорії громадян відповідно до запиту, враховуючи вікові, психофізіологічні, особистісні особливості, психоемоційні стани.

ПР13. Вміти використовувати сучасні форми та методи (вправи, техніки, методики, онлайн інструменти) в контексті діагностичного, консультативного, корекційного, психотерапевтичного, реабілітаційного, просвітницько-профілактичного напрямів професійної діяльності.

4. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ (СТАЖУВАННЯ)

Програма практичної підготовки (стажування) складається із трьох блоків: організаційна робота; діагностична робота; консультативна, просвітницько-профілактична та корекційно-розвивальна робота. Відповідно до НП практична підготовка (стажування) відбувається на 2-му курсі навчання. КЗ СОІППО має широкий перелік угод із різними організаціями, згідно яких здобувачам вищої освіти надається можливість вибору бази практики. При формулюванні цілей і завдань практичної підготовки (стажування) враховуються рекомендації роботодавців і керівництві баз практики. Тривалість практичної підготовки (стажування) – чотири тижні.

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ОЦІНЮВАННЯ

Методи викладання та навчання:

МН1. Словесний метод.

МН2. Наочний метод.

МН3. Самостійне навчання.

МН6. Дослідницький метод.

МН7. Інтерактивні методи навчання.

Форми оцінювання:

Формативне оцінювання:

ФО1. Письмові та усні коментарі, настанови викладачів у процесі навчання.

ФО2. Письмові та усні коментарі викладача за результатами виконаного завдання.

ФО3. Письмові та усні коментарі викладача щодо динаміки навчальних досягнень.

ФО4. Формування навичок самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання.

Сумативне оцінювання:

СО2. Оцінювання результатів виконаних завдань за самостійну роботу.

СО6. Підсумковий контроль (диференційований залік).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види завдань	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
91 – 100	A	відмінно
81-90	B	добре
71-80	C	
61-70	D	задовільно
51-60	E	
31-50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-30	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Ануфрієва Н. М., Зелінська Т. М., Туриніна О. Л. Соціальна психологія: навч. метод. комплекс Київ: МАУП, 2006. 200 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/soc_psihol.pdf

2. Баклицька О. П., Баклицький І. О., Сірко Р. І., Слободяник В. І. Психодіагностика. Психологічний практикум : навчальний посібник. Львів : Сполом, 2015. 464 с. URL: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/17579>

3. Білоус О. В. Вікова психологія: Навчальний посібник. Чернігів: Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка, 2015. 108 с.

4. Близнюкова О. М., Міненко О. О. Консультування підлітків: практичні моделі взаємодії. *Наукові записки. Сер. Психологія*. Вип. 1. С. 7–13. DOI: <https://doi.org/10.32782/cusu-psy-2023-1-1>

5. Буняк Н. А. Загальна психологія: лекції. Тернопіль: вид-во ТНТУ ім. І. Пулюя, 2017. 300 с. URL: <https://www.google.com/search?q>

6. Варій М. Й. Загальна психологія: підр. [для студ. вищ. навч. закл.] [3-те вид.]. К.: Центр учбової літератури, 2009. 1007 с. URL: <https://www.google.com/search?q>

7. Вознюк А. В. Технологія розвитку особистісно-професійної компетентності педагогічних працівників. *Психологія професійної компетентності педагогічних працівників*. Колективна монографія / за заг. ред. А. В. Вознюк. Суми: НВВ КЗ СОППО, 2023.

8. Вознюк А. В. Особливості прояву перфекціонізму у педагогічних працівників. *Організаційна психологія. Економічна психологія: науковий журнал / за наук. ред. С.Д. Максименка та Л.М. Карамушки*. Київ. 2022. № 1 (25). С. 42–49.

9. Вознюк А. В. Особливості прояву копінг-стратегій у керівників закладів освіти залежно від рівня професійного стресу. *Організаційна психологія*.

Економічна психологія: науковий журнал / за наук. ред. С.Д. Максименка та Л.М. Карамушки. Київ. 2021. № 2–3 (23). С. 18–23.

10. Галян І. М. Психодіагностика: Навчальний посібник для студентів вузів. К.: Академвидав, 2009. 464 с. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/423583.pdf

11. Долинська Л.В., Мельничук О.Б., Ісаєвич С.І. Основи психодіагностики. К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2002.

12. Дуткевич Т. Загальна психологія: теоретичний курс. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 388 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/TSUL/0041000.pdf>

13. Загальна психологія / За загальною редакцією академіка С. Д. Максименка: підручник. 2-ге вид., переробл. і доп. Вінниця: Нова Книга, 2004. 704 с. URL: <https://www.google.com/search?q>

14. Консультативна психологія: підручник / І. С. Булах, В. У. Кузьменко, Е. О. Помиткін та ін. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. 482 с. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/34686/Bihun%20N.%20I.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

15. Корольчук М.С., Осьодло В.І. Психодіагностика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: «Ника-Центр» 2009. 399 с.

16. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції: Навч. посібник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. 383 с.

17. Мельничук І. Я., Близнюкова О. М. Психокорекція. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять студентів з навчальної дисципліни «Основи психокорекції». Кіровоград, 2018. 140 с.

18. Москаленко В. В. Соціальна психологія: підручник. Видання 2-ге, виправл. та допов. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 688 с. URL: https://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/sotcialna_psihologija-Moskalenko.pdf?id=eeaca583-dece-4a52-a543-d6527cb34b6e

19. Москалець В. П. Загальна психологія: підручник. Київ: Ліра К, 2020. 564 с. URL: <https://lira-k.com.ua/preview/12628.pdf>

20. Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти; за ред. М. М. Слюсаревського. Київ: Талком, 2018. 580 с.

21. Павелків Р. В. Вікова психологія: підручник. Вид. 2-е, стер. К.: Кондор, 2015. 69 с. URL: http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/vikova.pdf

22. Партико Т. Б. Загальна психологія: підруч. для студ. вищ. навч. закл. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. 416 с. URL: <https://pedcollege.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/partiko-zag-psih.pdf>

23. Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасека О. В. Вікова психологія. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 376 с. URL: <https://ksp.pnu.edu.ua/wpontent/uploads/sites/68/2021/05/%D0%92%D1%96%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F-3.pdf>

24. Скрипченко О. В., Долинська Л. В., Огороднійчук З. та ін. Загальна психологія: навчальний посібник. Київ: Либідь, 2005. 464 с. URL: <http://www.twirpx.com/file/200154/>

25. Соціальна психологія: навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Волянчук та ін. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.

URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/14a82805-7b31-4866-8059-fc640a894488/content>

26. Столяренко О. Б. Психологія особистості: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 280 с. URL: <https://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/Psykholohia-osobystosti.-Stoliarenko-O.-B..pdf>

27. Технології роботи організаційних психологів. Навчальний посібник / За наук. ред. Л.М. Карамушки. К.: Фірма «ІНКОС», 2005. 366 с.

28. Токарева Н. М., Шамне А. В. Основи вікової психології: навчально-методичний посібник. Кривий Ріг, 2013. 283 с. URL: https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/0564/1757/1/%D0%92%D0%BE%D0%B7%D1%80%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%BD%D0%B0%D1%8F_%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D1%8F.pdf

29. Хомич Г. О., Ткач Р. М. Основи психологічного консультування : навч. посіб. Київ. : МАУП, 2004. 152 с. URL: https://lkkeip.at.ua/ld/1/146_up_31.pdf

30. Цимбалюк І. М. Психологічне консультування та корекція. Модульно-рейтинговий курс : навч. посіб. Київ : ВД «Професіонал», 2005. 656 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Tsymbaliuk_Ivan/Psykholohichne_konsultuvannia_ta_korektsiia_Modulno-reitynhovyi_kurs.pdf

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України. URL: <http://psychology-naes-ua.institute/>

3. Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка. URL: <https://www.library.kpi.ua/>

4. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL: <https://nlu.org.ua/>

5. Бібліотеки КЗ Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти. URL: <http://www.soippo.edu.ua/index.php/pro-nas/biblioteka>